

REKOMENDACIJOS LPS PREZIDENTEI IR VALDYBAI

2021 06 01

2020 03 mėn. ir 2021 03 mėn. Lietuvos psichologų sąjungos Vaiko psichologinės gerovės komitetas atliko su vaikais dirbančių psichologų apklausas. Rezultatai pristatyti 2021 m. balandžio 24-25 d. Lietuvos psichologų kongreso metu vykusioje diskusijoje „Su vaikais dirbančių psichologų profesiniai poreikiai, iššūkiai, galimybės prieš pirmąjį nacionalinį karantiną 2020 m. ir dabar“. Remiantis abiejų apklausų rezultatais ir diskusijos apibendrinimu, pateikiame rekomendacijas, kaip Lietuvos psichologų sąjunga gali prisidėti prie vaikų psichologų darbo sąlygų gerinimo, geriau atliepti šių specialistų poreikius, kad jie galėtų teikti veiksmingesnę psichologinę pagalbą vaikams, paaugliams, tėvams.

Atsižvelgiant į tyrimo rezultatus, teikiame šias rekomendacijas:

- tyrimo rezultatai rodo, kad vis dar nemaža dalis vaikų psichologų nedalyvauja jokiaje profesinėje priežiūroje (2020 m. - 28,9%, 2021 m. - 20,3%), dalis dalyvauja tik epizodiškai (dėl lėšų stygiaus, įtempto darbo grafiko, kai darbdaviai neišleidžia/ neapmoka profesinės priežiūros). Panašūs sunkumai yra susiję su kvalifikacijos kėlimu: du trečdaliai psichologų nurodė, kad trūksta finansavimo kvalifikacijos kėlimui, trečdalis - kad trūksta laiko (darbo krūvyje nėra numatytos valandos kvalifikacijos kėlimui, o darbo krūvis yra labai didelis). Taigi rekomenduojame rengti informacinę kampaniją įstaigų vadovams apie profesinės priežiūros bei kompetencijos kėlimo būtinumą psichologo darbe, įteisinti/ skatinti įteisinti psichologo teisę gauti profesinę priežiūrą ir ją apmokėti kaip kvalifikacijos kėlimą.
- Tyrimo rezultatai atskleidė, kad kyla nesusipratimų/ neaiškumo apie psichologo profesijos ribas. Taigi rekomenduojame parengti rekomendacijas kitiems specialistams apie psichologo darbą – ko realiai galima tikėtis iš psichologo, kokie gali būti keliami adekvatūs lūkesčiai ir reikalavimai. Stebimas poreikis šviesti apie psichologo darbą kitus specialistus.
- Identifikuotas iššūkis, kad psichologas negali gauti informacijos iš Vaiko teisių apsaugos tarnybos, nes vis dar nėra reglamentuota jo praktinė veikla (nepriimtas įstatymas). Atsižvelgiant į informacijos apie vaiko patiriamus sunkumus, esminius gyvenimo pokyčius, smurtą ir kitų esminių dalykų žinojimo svarbą psichologo darbui, rekomenduojame dalyvaujant psichologo praktinės veiklos reglamento kūrimo procese įtraukti dalį, kurioje numatoma, kokiais atvejais ir iš kokių institucijų psichologas turi teisę gauti informaciją apie klientus (vaikus).
- Rengiant/ inicijuojant mokymus, rekomenduojame atsižvelgti į su vaikais dirbančių psichologų išsakytus poreikius kvalifikacijos kėlimui: psichologinis vaikų ir paauglių konsultavimas bei įvertinimas, darbas su specialiujų ugdymo poreikių turinčiais vaikais, darbas su socialiai jautriomis šeimomis, darbas su tėvais ir globėjais, grupinis konsultavimas, vaikų ir paauglių savižudybės rizika. Lietuvos psichologų sąjunga galėtų prisidėti prie reikalingų mokymų inicijavimo ar vykdymo bendradarbiaujant su mokymo įstaigomis ir/ar ekspertais. Taip pat LPS gali parengti rekomendacijas universitetams, rengiantiems psichologus.
- Iškilę poreikis geriau suprasti teisinius psichologo darbo aspektus (konfidencialumo ribos, asmens duomenų apsaugos reikalavimai, dokumentacijos pildymo, saugojimo bei perdavimo reikalavimai ir tvarka ir kt.). Lietuvos psichologų sąjunga gali inicijuoti reikalingų mokymų su teisininkais vykdymą, skatinti mokymus ar diskusijas, susijusias su profesinės etikos dilemomis.
- Karantino metu didėja su vaikais dirbančių psichologų perdegimo rizika: 2021 m. 9 proc. punktais daugiau psichologų nei 2020 m. nurodė, kad nuolat ar daugiau nei pusę laiko jaučia nuovargį (viso – 41,1% dalyvavusių apklausoje). LPS galėtų parengti gaires, periodiškai priminti psichologams, kaip specialistas turėtų atpažinti perdegimą ir pasirūpinti savimi.

LPS Vaiko psichologinės gerovės komitetas pasirengęs bendradarbiauti ieškant galimybių bei įgyvendinant minėtas rekomendacijas.

LPS Vaiko psichologinės gerovės komitetas